

R. KATALINIĆ JERETOV:

Poziv mornarića „Sokolićima“.

More buči, vjetar huji . . . amo, djeco, amo,
 Da se poigramo,
 Bit ćemo mornari
 Kao naši stari,
 Spremat ćemo ladje u daleke strane,
 Gdjeno dan već mrkne, kada sunce grane
 U našem kraju
 U svom jakom sjaju . . .
 Pradjedovi naši pomorci su bili,
 Zašto da se ovud danas tudjin krili?
 Ta galebi bijeli diljem ovih strana
 Potomci su onih iz pradavnih dana — —
 Ko galebi eto
 Čuvajmo to more naše polje sveto.
 Naš je ovaj Kvarner i naš Jadran plavi
 Ponajljepši biser u staroj nam slavi;
 Ne dajmo ga nikom — čuvajmo to more,
 Hrvalište drevno ispod Učke gore,
 Posveti ga krvca uskočkih junaka,
 Senjska bura jaka namijeni ga nama
 Morskim delijama,
 Nek pronose danas putem Velih Vrata
 U svijet novu slavu do tri složna brata!

Sokolice.

ledal sem vas na mariborskem zletu s tribune. Spomnil sem se onega nepozabnega trenutka v Pragi l. 1912., ko se je razgrnilo pred nami makovo polje, polno gibčnosti in krasote. Pravijo, da je bilo letos v Pragi še lepše. Ni dvoma. Toda nam ni dano vedno hoditi v Prago. Zato sem se vas razveselil, ko ste napolnile mariborsko vežbališče. Bil je prijeten pogled. Vaše vaje so bile veličastna simfonija prestanih časov, molitev zahvale in izraz vere v bodočnost. Mislil sem si od vseh strani Jugoslavije ste se sešle, nikoli se niste videle, združilo vas je sokolsko posestrimstvo, ena misel — velikega novega življenja. Priletele ste, da pokažete svojo organizacijo o tej misli. In vaši gibi so bili enotni, harmonični, skupni, kakor vaša misel. Tako trenutek izraža v zmagoslavju, kar ustvarja delo v času. Razletele se bodete zopet vsaka na svojo stran. Ostal bo od vsega le lep spomin. Tako bo vas življenje poklicalo še mnogokrat, da nastopite skupno za eno misel od vseh strani. In to je, kar mi je prišlo na misel. Življenje zahteva dela — pa pride trenutek, ki zahteva src. Takrat vas bo klicala domovina. In oglasile se bodete vse v enem glasu: tako bo zmagala vaša misel. Videl sem vas, kako ste odletele nazaj na svoje domove. Razkropljene po vsej domovini tvorite enoto, kakor v tistem trenutku na vežbališču. ker vas družijo ena misel. Širite to misel povsod, da boste napolnile širno Jugoslavijo in bo povsod donela pesem harmonije in krasote. Vzrastlo bo veliko makovo polje, da bo vsa zemlja zarudela v goreči ljubezni. Kajti to je žar, ki daje misli življenje. In pomislite, da prilete za vami sokoliči, ki bodo napolnili podnebje in pregledali širno plan, da bodo videli, če je varna vsaka stran naše domovine. Zato je vaš prvi polet na mariborsko vežbališče velika obljuba bodočnosti. Zahvalna molitev svobode je končana, ve ste jo prinesle v začetku, daleč daleč je še velika bodočnost.

Slovensko - hrvatski tolmač.

Zlet = izlet; spomnil — setio; nepozabnega = nezaboravnoga; gibčnost = gipkost; pravijo = kažu; ni dvoma = nema sumnje; toda = ali; sešle, = sastale; nikoli = nikada; gibi = gibanje; enotni = jedinstveni; zmagoslavju = slavnoj pobedi; poklicalo = pozvalo; src = srdaca; širno = prostranu; donela = orila, rezlegala se; varna = sigurna; obljuba = obećanje; končana = svršena; ve = vi.

Sokolskemu naraščaju.

(Dalje.)

Najboljša šola narodnega dela so pravilno vodena sokolska društva, ki se poleg drugega brigajo tudi za naraščaj, ga vzgajajo, pa hvaležnosti ne zahtevajo. Toda ti praviš ponosno, da hočeš biti hvaležen. Ali veš, s čim najbolje izkažeš svojo hvaležnost Sokolstvu, zlasti svojemu društvu? Ako boš vedno izpolnjeval dolžnosti, ki si jih prostovoljno prevzel, ko si vstopil med sokolski naraščaj.

V prvi vrsti je to redna telovadba. „Z vajo se vstvarja umetnost“. Resnico tega izreka spoznaš v življenju, toda najizrazitejše v Sokolstvu. Kako siroten se zdiš sam sebi v prvih telovadnih urah, ko se ne znaš obrniti, ko skačeš kakor medvedek in se le s težavo pripraviš do telovadnega orodja! Dobro, da ne vidiš pomilovanja, ki ga vzbujaš pri izvežbanih telovadcih, ki pa se ti ne posmehujejo, (to bi bilo sirovo), ker vedo, da se jim je godilo prav tako, ampak se zavzamejo zate, pokažejo ti prve začetke, potem pa premagaš pod vodstvomkušenih prednjakov najhujše težave, telovadba ti začne ugajati in v nedolgem času ti postane nepogrešljiv užitek. Potem je treba samo, da vztrajaš, da nikdar ne izostaneš, da se nobeni vaji ne izogibaš, ampak se vsake pogumno lotiš — tako dosežeš gotovo zaželjeno izurjenost do nepričakovano visoke stopnje.

Težavno ti bo morda podrediti se sokolski pokornosti, in vendar ti kot tvoj najboljši prijatelj rečem, da ne poznam za dosego prave močatosti boljšega sredstva od nje. V pokornosti leži tajnost uspeha, pokornost učinkuje, da se podvržejo posamezniki, navdušeni od skupne misli, enemu vodstvu, ki je potrebno, če hočemo razmetane moči združiti k skupnemu delu. „Tja se gane svet, kamor se sila upre!“ Naš jugoslovenski svet še posebno potrebuje, da se ne bodo razpršile moči posameznikov na razne strani, ampak da se vsi složno upremo v veliki kamen gmotnega in нравstvenega siromaštva, da ga odvalimo. Torej, če hočeš tudi ti s svojo močjo priti na pomoč mogočni rezultanti združenih moči, potem je treba, da se znaš podrediti, da se naučiš poslušati. Ali ti zveni morda to neprijetno? Vedi, da samo tisti, ki se je naučil poslušati, zna zapovedovati, če ga usoda postavi na mesto poveljnika. In ni izključeno, da boš enkrat mož, v čegar rokah se bo nahajalo vodstvo mnogih...

Ni hlapčevstvo poslušati svojega učitelja, saj on gotovo ne zahteva ničesar, kar bi bilo na škodo tvoji koristi in tvoji časti, nasprotno po-

kornost vodi v pravo svobodo. Ni trajne svobode brez pokornosti in postave. To, kar naše dni večina imenuje svobodo in jo zahteva zase, to ni svoboda, to je nebrzdanost, ki ji sledi poguba, ki pridrvi prej, nego se nadeja nedisciplinirana množica.

Poleg te pokornosti, ki dela v družbi čudeže, je še ena pokornost, ki je pravi blagoslov za posameznika in to je samopokornost. Morda se sliši to čudno, vendar je zdavnaj potrjena resnica: Človek je največji sovražnik — samemu sebi. Zakaz? Zato, ker mladenič ne zna obvladati samega sebe, kakor hitro so ga izpustili iz rok starši, učitelji, mojstri. Namesto njih se pojavijo „prijatelji“, „dobri tovariši“ in z njimi pijančevanje in kvartanje, prostaštvo in nered. Pri njih se to imenuje seveda „prostost“. Prava prostost in svoboda je to za nje. Eni zapeljujejo mladeniča k pijači z vabljivimi besedami in s tolažbo, da kozarček vina ne škoduje. Drugi spodbujajo z dopadljivim prigovarjanjem h kvartanju. Namesto svežega izleta v nedeljo, namesto lepe knjige si se za sobotni groš podal v hazardno igro in zvečer si brez pare; alkohol je napravil iz tebe nezavestnega glupca, kvartanje ti je sleklo suknjo. Da ti ostane še vsaj cigareta. V njenem dimu pozabljaš na trenutno žalost in strastno pušiš drugo za drugo — nesrečnež. Črez leto dni je iz cvetočega mladeniča porumenel izživljenec vpadlih prsi, ugaslih oči — mlad starec.

Še žalostnejšo sliko nam nudi pogled v dušo takega izgubljenca. Tam je kakor po požaru, zastonj iščemo kak višji vzlet, kakò zanimanje za dobro in lepo, vse to je davno izginilo, vse dobro in lepo je zadušil plevel prostaštva in sirovosti. Ta duševna puščava se največkrat kaže tudi v izrazih. Pri vsaki besedi samo prostaštvo, nizkota, sirovost. In ti ljudje mislijo, da so energični, dovtipni in pogumni. Kako napačni pojmi, kako nerazumevanje! Mraz obide opazovalca, če posluša „zabavo“ vajencev, ko se vračajo iz večerne nadaljevalne šole. Če bi jih risalni ovitek ne izdajal, da so to obrtniški naraščaj, bi bil uverjen, da je to druhal ubežnikov iz prisilne delavnice! Vsaka tretja beseda je psovka, po opoklosti smrdi ta rjoveča množica in vonj gnojnišča razširja njih govor. Ali je tudi to „nada domovine“? Dobrotljivo nebo, obvaruj nas pred tako „nado“!

Samo za malo časa sem ti pokazal zrcalo in glej, kake slike vidiš! Kaj praviš k temu, dečko, ki te je dobri duh privedel v sokolski naraščaj? Ali hočeš biti podoben onemu pijancu, ali te mika prikazen kvartopirca, ali zavidaš morda siroveža za lavorike prostaštva. Dobro vem, da ni niti eno, niti drugo, niti tretje tvoj ideal. Za višjim ciljem streliš, moč, svežost in gibčnost zahtevaš od sokolske telovadbe. Že zgoraj smo rekli, da jih pridobiš z delom in vztrajnostjo, torej krepí se in vztrajaj in gotovo jih dosežeš! Toda če bi imel biti v tem krepkem telesu zanemarjen duh, pa bi se nam godilo kakor sadjarju, ki vzgojí mogočno drevo s trpkim in zopernim sadom.

(Dalje prih.)

Slovensko-hrvatski tolmač.

hvaležnosti = zahvalnosti; vajo = vežbom; resnico = istinu; tega izreka = tih reči; se zdiš = činiš se; obrniti = okrenuti; medvedek = medvedič; s težavo = mukom; sirovo = surovo. neotesano; vedo = znaju; se jim je godilo = im je bilo; premagaš = svladaš; skušenih = iskusnih; najhujše težave = največe poteškoče, muke; izogibaš = izbegavaš; pogumno lotiš = srčano poprimeš; izurjenost = okretnost; nepričakovano = neočekivano; težavno = teško, mučno; dosego = postignuče; močatosti = muževnosti; učinkuje = deluje; podvržejo = podvrgnu; posamezniki = pojedinci; razmetane = razkropljene, raztresene; kamor = gde; gmotnega = stvarnoga, materijalnoga; torej = dakle; potem = onda; zveni = zvuči; vedi = znaj; poveljnika = zapovednika; hlapčevstvo = ropstvo; saj = to; nasprotno = protivno; postave = zakona; nebrzdanost = nerazuzdanost; poguba = propast; pridrvi = dojruri; nadeja = nada; poleg = pokraj; čudeže = čudesa; posameznika = pojedinca; zdavnaj = odavnaj; kakor hitro = čim; starši = roditelji; tovariši = drugovi; kvartanje = igranje karata; zapeljujejo = zavode; pijači = piču; vabljivimi = vabečimi; tolažbo = utešenjem; kozarček = čašica; spodbujajo = bodre; sobotni groš = subotnju plaču; nezavestnega glupca = nesavesnoga glupava; sleklo = svuklo; drugo za drugo = jedno za drugim; črez = kroz, do; porumenel = požutio; izživljenec = izmoždan čovek; zastoj = badava; dovtpini = šaljivi; sirovost = surovost; napačni = pogrešni; opazovalca = gledavca; vajencev = vežbenika, učenika; nadaljevalne šole = šcole za daljnu naobrazbu; risalni ovitek = risači savitak, omot; druhal = glota, ljudinstvo; ubežnikov = izbeglica; prisilna delavnica = zavod za prisilan rad; opolklosti = presnoči grubosti; rjoveča = ričnia; vonj = smrdež; obvaruj = očuvaj; praviš = rečeš; privedel = doveo; mika = vabi, mami; kvartopirca = igrača karata; stremiš = žudiš; sadjarju = vočaru.

Dr. VLADIMIR RAVNIHAR:

Zlet francoskih gimnastov v Lille.

Francoski telovadci, ki se imenujejo gimnasti, imajo vsako leto svoj zlet. Letošnji, tri in štirideseti, je bil v Lille, v mestu, ki leži ob belg. meji severne Francije. Na povabilo se je tega zleta vdeležilo tudi slovansko Sokolstvo: Čehi, Poljaki in Jugoslovenci. S češkimi Sokoli iz Pariza vred nas je bilo do 150 Sokolov in Sokolic. Nastopili smo torej v lepem številu, pa še več bi nas bilo, ako bi potovanje ne bilo tako silno drago. Pomislite, da smo francoski frank morali plačevati po 11 kron, švicarskega pa celo po 22 kron.

To je tudi preprečilo, da nismo, kakor je bilo prvotno nameravano, poslali v Lille svojih telovadcev. Saj bi taka ekspedicija stala okoli enega milijona kron. Čehi so bogatejši od nas, oni si kaj takega lahko privoščijo. Zato Čehi vse bolj poznajo, kakor nas in jih tudi bolj upoštevajo.

Češki Sokoli so s svojo moško in žensko vrsto na telovadišču nastopili vzorno. Pri tekmah so dobili prvo ceno, pri javni telovadbi pa so bile njihove vaje najlepša točka. Jugoslovenci ne samo, da jim nismo bili nevošljivi, smo s ponosom zrlili na svoje severne brate ter kot člani češko-jugoslovenske sokolske zveze bili deležni njih slave. Čehi so pred tisočglavo množico, pred zastopniki vseh kulturnih narodov in pred

odličnima gostoma, ki sta posetila zlet in javno telovadbo, namreč pred predsednikom francoske republike Millerandom in pred belgijskim kraljem Albertom I. pokazali, da je sokolska telovadba na višku ter da je šola, po kateri se pride do take vrhunske telovadbe, najboljša. Tyršev telovadni sistem je žel v Lille prave trijumfe. Kako ga cenijo, smo videli v dejstvu, da so učenke višjih šolskih razredov izvajale češke proste vaje iz leta 1920.

Francozi ne ločijo telovadbe na ta način kakor mi, namreč za moške, ženske, moški in ženski naraščaj. Ženskih telovadnih društev sploh ni. V društvih telovadijo moški vseh starosti — videl sem dečke s 14. leti, ki so delali ene in iste vaje z moškimi, kakor pač kdo more. V šolah je telovadba obvezna.

Prvi zletni dan je bil odmerjen šolski telovadbi. Nastopilo je do 5000 dečkov in deklic iz Lille in okolice. Deklice so bile v belih krilih, dečki v kratkih hlačah sive barve, z modro srajco ter na glavi klobuk kakor četniki (skavti). Delali so skupne proste vaje, potem so prišle na vrsto razne igre. Ves nastop ni bil napačen. Pozornost je zlasti vzbudilo visoko število udeležencev. Temu primerna je bila velikost telovadišča, samo, da je šlo preveč v širjavo in premalo v globino. Ta nedostatek se je pokazal tudi pri javni telovadbi. Zvoki godbe niso istočasno dosegli na najskrajnejših krilih stoječih telovadcev. Zavoljo tega tudi njih gibi niso bili enakomerni z gibi v sredini telovadišča neposredno pred godbo vadečih mož.

Nastop gimnastov k javni telovadbi je bil slikovit. Pred njimi so nosili vse društvene prapore. Bilo jih je do 250. Godba je igrala veselo koračnico. Veselo v pravem pomenu besede, kajti Francozi kakor tudi Italijani igrajo svoje koračnice mnogo hitreje, nego pri nas. Po njihovem tempu je treba stopati kaj naglo in s kratkimi koraki.

Motil bi se, kdor misli, da so Francozi majhne postave, slabotnih in nežnih udov. Videli smo v vrstah gimnastov kakor tudi med vojaki prav krepke in stasite postave in prav nič se nismo čudili, da so z njimi vztrajali do konca vojne ter končno odnesli zmago nad Nemci. Kdor vidi te porušene kraje, ki še danes ne morejo prikriti posledic vojne, spozna, kako strašni boji so bili to in s kakšnim sovražnikom so imeli opravka. Tembolj moramo ceniti žilavost in vztrajnost francoskega vojaka.

Mesto Lille je živa priča o barbarstvu Nemcev. Dasi ima v svoji sredi še nekaj ostalin bivše trdnjave, so Francozi spoznali, da bi bila vsaka bramba brezuspešna ter so zavoljo tega sklenili, da izroče mesto sovražniku brez boja. Toda Nемец jim ni prizanesel. Vzlic temu je obsul mesto z granatami ter porušil in požgal najlepše dele mesta. Po izgubljeni vojni, ko se je Nемец moral umakniti in ko je vedel, da se nikdar več ne vrne, je še pokazal svojo maščevalnost ter porušil brez

vsake potrebe še nekaj stavb. Zato kažejo neki deli mesta še prav žalostno sliko. In Lille ni majhno mesto. S predkraji šteje do 300.000 prebivalcev. Meščana še danes pretresa zona, kadar se spomni štiriletne dobe, ko jim je gospodoval Nmec. Vzdržavati so morali na svoje stroške nemško posadko, razen tega so morali plačati 5 milijonov frankov vojnega davka, ne glede na razne krute rekvizicije. Rekvirirali so tudi ljudi same. Nekega dne se spomnijo, pograbiijo 25.000 žena in deklet ter jih odvedejo v Belgijo, češ da bodo obdelovale polja in opravljale druga dela. Pet mesecev so te reve živele v prognanstvu daleč od svojcev, izročene na milost in nemilost neusmiljenemu gospodarju, dokler jih ni rešila sužnosti priprošnja španskega kralja Alfonza.

Na vsem potu smo srečavali grozote vojne, skoro do pred vrati Pariza. V Parizu samem so nam kazali mesta, kamor so padale letalske bombe. Kako točno so merili letalci, se vidi iz tega, da se je taka bomba razpočila prav pred vojnim ministrstvom. Pustošenja v bojni črti ležečih krajev niso bila nič manjša, nego na našem goriškem krasu, samo da je naša soška fronta le neznaten odsek napram velikim pokrajinam, ki se zapadla tej usodi na Francoskem. Kaj porečete na primer sadnim vrtom — in v Franciji imajo lepo vrtno kulturo —, kjer so vsa debla za meter visoko od tal prežagana, krona pa je pripogujena k tlom. To ni bilo samo brezmiselno, ampak vže zločinsko vničevanje. In danes, ko zahtevajo od Nemcev, naj plačajo odškodnino za vso to veliko, nepovračljivo škodo, se pa ti sklicujejo na — pravičnost ter apelirajo na znano nobleso Francozov. Tu bi bila res vsaka obzirnost — greh.

Zanimala nas je reka Marne. Ob tej reki je bil francoski maršal Joffre v jeseni 1914. zaustavil pot zmagovitim Nemcem, ki so že mislili, da so v nekaj dneh v Parizu in da bodo tam diktirali mir. Francozi se namreč niso nadejali, da bodo Nemci kršili vse zakone nevtralnosti ter da bodo preko nevtralne Belgije vdrli v Francijo. Zato na tej črti niso bili nič pripravljeni. Kazalo jim ni drugega kakor umakniti se. Ob reki Marne pa je maršal Joffre zbral armado ter jo tako srečno razpostavil, da je sunkoma prodirajoče Nemce prijel kar od treh strani. Morali so se jadrno umakniti, da niso bili vničeni popolnoma. Takrat se je odločila svetovna vojna, zakaj prekrizan je bil nemški načrt, ki je šel za tem, najprvo premagati Francoze, potem pa iti na pomoč avstrijskim četam proti Rusom. Resnično, ako bi se bil nemški načrt posrečil, bilo bi vojne pod zimo 1914. konec in Nmec bi ostal zmagovalec.

Zato smo željno pričakovali, da vidimo na potu v Pariz reko Marne, ki je s svojim imenom tako zaslovela. Prav neznatna rečica je, liki naša Ljubljanica v gornjem toku, preden se odcepi v Gruberjev kanal. Danes ne kaže več sledov one velike bitke. Sredi rodovitnih njh in travnikov teče tako mirno in spravljivo, kakor da nikdar ni videla bojnega meteža in kakor da nikdar ni v se sprejemala potokov dragocene človeške krvi.

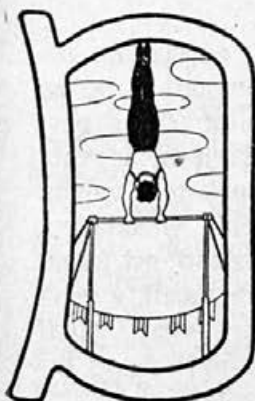
Dobra tretjina Francije je bilo eno bojišče, od Strassburga pa skoro do Pariškega obzidja. Od Pariza na sever proti Lille se nismo vozili dve uri, že smo gledali brezprimerna opustošenja. In potem zopet na povratku domov, vozeči se proti švicarski meji, smo dospeli do robov gorovja Vosges (Vogezi), kjer si je južna nemška armada zaman razbijala glave, da bi prodrla v osrčje Francije.

Res, ni nam bilo žal, da smo se lotili tako daljnega potovanja — vozili smo se pet dni v Lille — ter se vdeležili zleta francoskih gimnazistov, ki nam je dal priliko, da smo spoznavali toliko zanimivosti in znamenitosti. Tem manj žal, ker so nas Francozi pristrčno sprejeli, ne samo kot dobrodošle goste ampak kot prijatelje in zaveznike. Od vseh strani so nam odmevali klici: vive les Jougoslaves, vive la Jougoslavie! Doma se še tepemo za ime svoji državi, tam zunaj je bil že davno naš krst: Jugosloveni smo in Jugoslavija je ime naši državi. Ponosni bodimo na to in ne zmanjšujmo doma s svojim brezdoljem, z jadikovanjem, zabavljanjem in z nepotrebnimi prepiri med seboj slovesa, ki ga uživamo tam zunaj. Upravičujmo ga marveč in skušajmo ga še povečati. Dvoje je, kar sem v resnici občudoval pri Francozih: žarka domovinska ljubezen in izredna pridnost in marljivost. Naj si bo meščan ali socialist, republikanec ali monarhist, vsakdo visi na svoji Franciji kakor otrok ob svoji materi. Mesto Lille z okolico leži ob belgijski meji, pretežen del prebivalstva je flamskega, torej germanskega pokolenja. Govore svoj jezik ter imajo svoje navade in običaje. Toda s ponosom se Flamec trka na prsi: Francôz sem! Biti član velike francoske nacije je vsakemu najvišja čast. Svojo nacijo napraviti silno, jo bogatiti gospodarsko in socialno, v kulturnem oziru pa jo dvigniti nad vse druge, to je gonilna sila dela in marljivosti francoskega naroda. Iz vojnih razvalin vstajajo mesta in sela, grade se tovarne in plavži, na železnicah drvi vlak za vlakom, v kanalih in v rekah vlačijo visoko natovorjene ladje. Kmet ne utrudno reže zemljo, delavec se znoji od zore do mraka, v mestih je vrvenje kakor v mravljišču, pa vsak hiti za svojim poslom in opravkom. Pa se čudimo francoskemu bogastvu in blagostanju! Tudi pri nas bi bilo lahko tako. Toda pred vsem bi bilo treba več ljubezni do naroda in do skupne naše domovine ter več spoštovanja do svojega sočloveka. Več značaja in več stalnosti v duši. V kolikor niso prirojene, je treba te lastnosti privzgojiti. Sokolska vzgoja ima ta namen. Vže samo iz tega razloga bi bila dolžnost vsakega rodoljubnega človeka, da se oklene Sokolstva; teh dolžnost pa zopet, da pridobe novih in novih članov, dokler ne bo ves narod ena sokolska rodbina. Potovanje v Lille je utrdilo sokolsko misel v nas ter iznova upravičilo nje potrebo v razvoju našega jugoslovenskega naroda.

Javna telovadba šolske mladine v Ljubljani.

Prvo je bilo v veljavi načelo, da zadostujejo za praktično življenje gotove znanosti, ki jih pridobiva sprejemljiva duša otroka in rastoče mladine v šolah, da zadostuje — duševna in nravstvena vzgoja. Izkazalo se pa je, da ostane duševna in nravstvena vzgoja nepopolna, ako ni duševno življenje sočasno dovoljno dopolnjeno in podprto z zadostnim telesnim razvojem, t. j. ako se sočasno ne skrbi za telo s telesno kulturo. Najboljše zrno se usuši in pogine v slabih tleh. Skrb za telo in glavno skrb za telesni razvoj otroka postaja od dne do dne važnejša. Iz spoznanja, da je zdravje najdragocenejši zaklad človeka, sledi, da ljudje skrbijo za to, da si obdržijo zdravo telo in zdravega duha. Je pa to v korist vsakemu posamezniku in obenem glavni pogoj za zdravi razvoj človeške družbe in vsakega naroda.

Ker slabi način današnjega življenja posameznika in s posledicami tudi celoto naroda, je neobhodno potrebno, da se uvrsti poleg duševne vzgoje tudi telesna. Telesna vzgoja se mora raztezati na vse brez razlike, v prvi vrsti pa na one, ki najbolj potrebujejo podlage za zdrav in krepak razvoj, t. j. na mladino. Ako bodo posamezniki zdravi in krepki, bode ves narod krepak.

Po vojni so se začeli v vseh državah živahno zanimati za telesno vzgojo in tudi naša država je po inicijativi Sokolstva posvetila vso pozornost predvsem telesni vzgoji šolske mladine in vojaštva. Telesna vzgoja naše mladine je bila dosedaj povsem zanemarjena, jedino Sokolstvo jo je negovalo vzlic odporu od vseh merodajnih strani. Toda sokolske telesne vzgoje je bil deležen le en del mladine, vse drugo je pa stalo ob strani. Kakšne so pa zdravstvene razmere med našo šolobvezno mladino in akademiki, nam pričajo dovolj nešteti prežgodnji grobovi naših najboljših ljudi. Merodajni faktorji naše države so upoštevali veliki pomen telesne vzgoje za razvoj vsega naroda, zaradi tega je bil koncem uveden enoten sistem telesne vzgoje za vse šole. Vse to je še v povoju in uspehi bodo vidni šele čez leta. Dejstvo pa je, da bi bili uspehi veliko večji, ako bi vsi odgovorni faktorji razumevali veliki pomen telesne vzgoje in če bi ji posvečali zato primerno pozornost. Da se v tem oziru kažejo napredki in izboljšanja, je pričal prvi javni telovadni nastop šolske mladine v Ljubljani, dne 5. junija 1921, kar je bilo za vsakega pravega mladino ljuba jako razveseljivo dejstvo. 1700 učen-

cev in učenk srednjih in meščanskih šol v Ljubljani je nastopilo pod vodstvom svojih telovadnih učiteljev in referenta Bajželja. Bil je to prvi večji telovadni nastop šol v Ljubljani in menda tudi v Jugoslaviji ter je dosegel popoln uspeh v vsakem oziru.

Kot prvi so nastopili učenci nižjih razredov — 800 po številu, zaradi premajhnega telovadišča jih čez 200 ni moglo nastopiti — ki so izvajali posebne, za ta nastop sestavljene vaje s palicami. Že ta prvi nastop je pokazal, da je mladina dokaj disciplinirana, da je sodelovala z veseljem in navdušenjem, kar je posebno pričal nastop k tem vajam, ki je bil izveden dosti točno. Vaje so bile izvajane lepo in skladno, vendar bi bilo potrebno pri nekaterih več pazljivosti, zlasti pri kritju in ravnanju. Sleherni telovadec mora pri takih nastopih paziti v prvi vrsti na znamenja voditelja in biti z dušo in telesom pri stvari, zakaj le tako je mogoče doseči skupnost in skladnost, ki sta prvi pogoji lepega nastopa.

Nastop 400 učencev višjih razredov s prostimi vajami je bil lep in strumen. Pomanjkljivo je bilo zopet kritje. Drugi manjši nedostatki se bodo dali pri drugem nastopu odstraniti, ker videti je bilo pri vseh nastopivših učencih dovolj dobre volje. Nerazumljivo je pa, zakaj ni nastopilo večje število teh dijakov. Menda tič vzrok v tem, da se večji učenci premalo zanimajo za telesne vaje. Čredna telovadba učencev nižjih in višjih razredov je pokazala mnogo zelo dobrih telovadcev, ki se niso vadili samo za nastop, temveč goje telovadbo sistematično. Želeti bi bilo, da bi se število teh med našo mladino povečalo in da bi se število krepkih in mišičastih teles, ki smo jih videli v vrstah teh telovadcev, izdatno pomnožilo. Nekatere vaje na orodju učencev iz nižjih razredov so bile nekoliko pretežke.

Lep je bil nastop 500 učenk s prostimi vajami. Opaziti je bilo med njimi več pazljivosti, kakor med učenci in tudi vaje so se izvajale bolj skladno. Kritje pa je bilo tudi tu pomanjkljivo, vendar pa je bil celoten vtis jako povoljen.

Javno telovadbo so zaključile telovadne igre učencev nižjih razredov in učenk, ki so bile zelo ljubke in so naredile globok vtis na gledalce, zakaj vsakdo se je veselil z mladino, ko so je videl, kako veselo in zarečih oči igra.

Uspeh tega javnega nastopa je bil popoln in želeti bi bilo, da bi se take javne telovadbe ponavljale vsako leto in da bi naše občinstvo pri teh nastopih pokazalo več zanimanja, zakaj poset ni bil posebno velik.

DR. LJUDEVIT PIVKO:

Makova žetev.

Telovadne raznoterosti (raznolikosti) za nastop moškega naraščaja na odru.

I. Kaj so raznoterosti?

Telovadne raznoterosti štejejo med najbogatejše vadbene panoge. Zaradi velike pestrosti in zabavnega značaja so v narodu in v telovadnici priljubljene.

„Raznoterosti“ zovemo gibe in položaje, ki jih zaradi njihovih posebnosti ali zaradi pretežavnega izvajanja izločujemo iz prostih vaj, iz vaj z orodjem, iz skupin in iger in iz borilnih vaj; k njim štejejo tudi nekatere prvine orodnih vaj, zlasti mete in drže, ki jih prenašamo z orodja na tla. Raznoterosti segajo torej v vse štiri vadbene stroke Tyrševega sestava.

Vadimo jih posamezno, v dvojicah, trojicah; nekatere izvajamo z vso vrsto ali z vsem oddelkom kot skupne vaje.

Lepe in spretno izvedene raznoterosti in lahke sestave raznoterosti je kaj prijetno gledati.

Pri skupnih raznoterostih je pazati predvsem na lepoto gibov in položajev, na krasne skupinske sestave, na živahnost in gibčnost, kar dosegamo zlasti s primernim ponavljanjem.

Težje raznoterosti za vadbo poedincev, dvojic in trojic priporočamo radi izdatnosti, ker napenjajo sočasno lehti, trup in noge.

Za javne nastope niso primerne vse raznoterosti. Treba je izbirati najprikladnejše izmed njih.

Pri mladinski telovadbi vadimo raznoterosti pogostoma pri vadbi vrst in tudi kot skupne vaje. Dobrodošla panoga so zlasti društvom in šolam, ki nimajo telovadnic ali z orodjem dovolj opremljenih telovadnic.

II. Primeri raznoterosti.

1. Dvojica: Prvi telovadec ročka (stopa po rokah) v ležni opori spredaj, drugi drži prvega za noge. („Samokolnica“ ali „tolige“).

Prvi telovadec preide v ležno oporo spredaj, t. j. izvrši na „ena!“ počep in nasloni v zmernem predklonu roke na tla, na „dve!“ sune (napne) noge nazaj in ulekne križ. Na „tri!“ pristopi drugi telovadec od zadaj k njemu, se pripogne in ga prime za obe nogi z vnanje strani ob gležnjih, na „štiri!“ se vzkloni, t. j. vzdigne zmerno raznožene noge prvga telovadca k svojim stegnom. Nato vozi drugi telovadec samokolnico: zmerno pritiska prvega telovadca naprej, prvi pa stopa po rokah raznoročno 10—30 koračkov. Na povelje „Dovolj!“ — „Menjati!“ se pripogne drugi telovadec na „ena!“ in izpusti noge prvega, na „dve!“ preideta oba v temeljno stoji in se obrneta s čelom nazaj, na „tri!“ preide drugi telovadec v ležno oporo spredaj, na

„štiri!“ ga vzdigne prvi za noge in vožnja se ponavlja v nasprotni smeri.

2. Dvojica: Dviganje košev. Dva telovadca stojita s hrbti tesno drug ob drugem in se primeta (zavesita) v komolcih. Na „ena!“ se prvi predkloni in dvigne s tal na sebe drugega, ki dvigne noge in leži s hrbtom na hrbtu prvega. Na „dve!“ se prvi vzkloni, spusti drugega na tla in sedaj dvigne drugi prvega na isti način. Tako se dvigata na počasno štetje 6—10krat. To raznoterost, ki je znana po mnogih krajih, zovejo jako različno: „vzdigovati koše“, „lomiti zemlje“, „tehtati živo meso“, „phati proso“, „stopa“, „makoter“ itd.

Isto vajo izvajamo lahko brez dviganja nog, t. j. telovadec, ki leži drugemu na hrbtu, ima uleknjen križ.

3. Šestorica: „Kroženje kola“ ali „mlinec“. Šest telovadcev v čelnem krogu se prime čvrsto za roke (v zapestju). Razštejemo jih na „prve“ in „druge“. Na povelje: „Prvi v ležno veso spredaj — zdaj!“ se spuste trije „prvi“ telovadci s poskokom ali korakom v ležno veso, tako da se opirajo vzajemno ob stopala sredi kroga (ob uleknjenih križih), „drugi“ trije jih pa čvrsto drže. Na povelje: „Kolo na desno — zdaj!“ se zasučé krog v teku na desno. — „Kolo — stoj!“ — „Prvi v spetno stojjo — zdaj!“ — „Drugi v ležno veso spredaj — zdaj!“ — „Kolo na levo — zdaj!“ i. t. d.

Kolo lahko kroži z odkoraki na desno (levo), s prisunskim korakom na d. (l.) ali v teku. Razen tega izvajamo kroženje skakljaje na eni nogi. Za izpremembo je vaditi kroženje v ležni vesi zadaj, tako da so viseči telovadci s čelom ven. Viseči telovadci imajo napete lehti, napete noge in močno uleknjen križ. Paziti je, da ne izgube na sredi stika z nogami.

4. Poljubno število telovadcev, vsekakor pa nad 10. „Živi stolci“. (Sed na kolena v bočnem krogu). Telovadci korakajo v redu (drug za drugim) in zavijejo na povelje v krog. Med pohodom je izenačiti s kratkim korakom razdaljo med telovadci, ki bodi manjša od 1 koraka (t. j. krog bodi čim najožji). — „Krog — stoj!“ — „Roke na rame — zdaj!“ (Vsak položi roke sprednjiku na rame). — „Sed na kolena — zdaj!“ Vsi sedejo (polagoma in enakomerno se spuščajoč) na kolena, ki so sklenjena. Sedeči telovadci v bočnem krogu izvajajo lahko gibe napetih in skrčenih lehti (odročenje, vzročenje, odročenje dol, vzročenje ven).

Ako izvajamo sed na kolena v redu in ne v krogu, je umestno, dati zadnjemu krajniku opore (stolček), da se sedeči red ne prevrne.

5. Sed na tla. Iz skrižne stoje se spuščajo polagoma v sed na tla brez pomoči rok. Začetkoma je vaditi vajo na žimnici ali travi.

6. Iz seda vzravna v spetno stojjo brez pomoči rok. a) V sedenju pritegnemo skrčene noge skrižno čim najbližje k sebi in se dvignemo z zmernim predklonom in celim obratom, t. j. težo

telesa prenesemo naprej in s spretno uporabo tega sunkoma izvršenega predklona dvignemo telo ter se vzravnamo, pri čemer se obrnemo s celom nazaj. Po obratu stojimo trdno v spetni stoji.

b) Ista vaja brez obrata. V sedu na tleh z napetimi nogami se brzo nagnemo nazaj in sočasno skrčimo noge in roke, stopala pritegnemo tesno pod telo in še opremo na nje z razklenjenim koleni — vse to spojeno, skoroda sočasno. Nato sunemo z rokami naprej, da prenesemo težo telesa naprej, in se istočasno dvignemo na noge ter se vzravnamo v spetno stoji.

7. Primer telovadnega plesa. Telovadci v dvoredu (dvojice druga za drugo) se drže tako, da drži levi z desnico soseda okoli pasu, desni opira levico ob desno ramo svojega soseda. Druga roka v bok. Izvaja se na pr. na sokolsko koračnico.

1.—4. Štirje prisunski koraki naprej (na „e“ korak z levo naprej, na „na“ prisuniti z desno k levi, na „dve“ korak z levo naprej, na „in“ prisuniti z desno k levi in tako štirikrat. Šteti je torej: „E“-„na“-„dve“-„in“-„tri“-„in“-„šti“-„ri“).

5.—6. Štirje poskoki nazaj na levi nogi z držo d. v prednoženju (šteti je „pet“-„in“-„šest“-„in“).

7. S poskokom na mestu v spetno stoji.

8. Spetna stoji,

1.—8. Ponoviti od začetka.

9.—16. Štirje dvopolkovi poskoki naprej (šteti je „de“-„vet“-„de“-„set“-„e“-najst“ itd.; na „de“ se dotaknemo s peto desne noge tal ob prstih l. noge, na „vet“ se dotaknemo s prsti d. noge tal v prednoženju not (na levo pred prsti leve noge), na „de“-„set“ polkov poskok z d. naprej, tako da na „de“ izstopimo z desno naprej in takoj nato pritegnemo (prisunemo) l. k d., na „set“ pa že zopet izstopimo z d. naprej; na e-najst, dva-najst isto z levo itd. štirikrat.

17.—20. Dvojice se zasučejo dvakrat na mestu: levi se obrača s koraki na mestu in žene d. soseda okoli sebe.

(Takt 17.—20. lahko izvajamo s poskoki v vzponu, tako da teče d. sosed z drobnimi poskoki v vzponu okoli levega. ki poskakuje na mestu v vzponu. V tem primeru mora biti takt nekoliko hitrejši.) Konec prih.

- - - G L A S N I K, - - -

II. pokrajinski zlet Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Osijeku v dneh od 26. do 30. junija 1921.

Spored:

Nedelja, dne 26. junija 1921. Prihod gostov. Ob 4. uri popoldne gledališka predstava pod milim nebom v Puškovskem vrtu: Gundulič, Dubravka. Ob

8. uri zvečer v Narodnem gledališču: Čajkovski, Evgenij Onjegin. Ob 9. uri zve. Seja sodnikov v mestni dvorani.

Ponedeljek, dne 27. junija 1921. Ob 6. uri zjutraj: Tekme članov in članic v prostih vajah, proste tekme posameznikov, posebne tekme posameznikov. Ob 8. uri dopoldne: Skušnje dece in naraščaja.

Ob 3. popoldne: Skušnje članov in članic.
Ob 4. uri popoldne: gledališka predstava v Pukovskem vrtu: Smetana, Prodana nevesta. Ob 8. uri večer ljudska veselica v Pukovskem vrtu in slavnostna predstava v Narodnem gledališču: Ogrizovič: Hasa naginica. Ob 9. uri zvečer: Pozdravni večer na vrtu Grand hotela.

Torek, dne 28. junija 1921. — Včerov dan. Ob 9. uri popoldne na telovadišču: Spomin vidovdanskim junakom in počaščenje dr. Oražnovega spomina. Od polu 11. do polu 1. ure: Slavnostni spreved po mestu. Ob 1. uri: Banket v čast gostom. Ob polu 4. uri popoldne: I. javna telovadba. Ob 8. zvečer ljudska zabava v Pukovskem vrtu, v Narodnem gledališču slavnostna predstava: Lisinski, Porin. Ob 9. uri zvečer: Koncert v Grand hotelu.

Sreda, dne 29. junija 1921. Ob 7. uri zjutraj: Skušnja članov in članic za II. javno telovadbo. Ob 11. uri popoldne: Sokolska akademija gostov v Narodnem gledališču. Ob polu 4. popoldne: II. javna telovadba. Ob 8. uri zvečer: Ljudska veselica v Pukovskem vrtu in slavnostna predstava v Narodnem gledališču: Bersa, Ogenj. Ob 9. uri zvečer: Koncert v Grand hotelu. Ob 8. uri zvečer: Seja saveznega prednjačkega zbora v Mestnem vrtu.

Četrtek, dne 30. junija 1921. Ob 8. uri zjutraj: Glavna skupščina Jugoslov. Sokolskega Saveza v Mestnem vrtu. Izlet v Djakovo, Aljmas in Belišče. — V zletnih dneh bodo v Osijeku sledeče razstave: a) industrijska, b) obrtna, c) gospodarska, č) umetniška.

Potovanje v Osijek in nazaj se izvrši večinoma s posebnimi vlaki za polovično vozno ceno. Železniške legitimacije dobi vsako društvo od zletske pisarne Osijeku obenem z zletnimi legitimacijami. Ta velja 10 dinarjev (40 K) in jo mora imeti vsak udeležnik zleta. Ono ima pravico do skupnega stanovanja, skupnega obeda, prostega vstopa na zletišče za vse dni in do vseh narodnih vesellic in do popusta pri vseh prireditvah, ki se vrše te dni v Osijeku. Skupna prehrana velja dnevno 10 dinarjev, za to dobi vsak udeležnik zajutrek, kosilo in večerjo. Vse prijave je poslati najkasneje do 15. junija zletni pisarni v Osijek. — Kakor kažejo odredbe, je zlet jako

dobro pripravljen in organizacija do podrobnosti izvedena.

Ljubljansko Sokolsko društvo pošlje na zlet v Osijek 5 najmarljivejših naraščajnikov. Stroške za dva naraščajnika je prevzel br. B. Šlahta, restavrater v Narodnem domu. Da bi našel mnogo posnemovalcev, ki bi omogočili našim najmlajšim, da se udeležijo izleta v Osijeku.

Posebni vlaki v Osijek. I. Ljubljana-Osijek. Posebni vlak za župe: Kranj, Celje, Maribor, Ljubljana, Ljubljana deloma Novo mesto, Zagreb, Tuzla, Sarajevo, Mostar.

Odhod iz Ljubljane 26. junija 1921 ob 0.40, Litija 1.13, Zagorje 1.29, Trbovlje 1.34, Hrastnik 1.39, Zidani most prihod 1.48, odhod 2.40, Sevnica 3.12, Rajhenburg 3.32, Krško 3.40, Brežice 4.04, Zaprešič 4.34, Zagreb prihod 5.—, čaka na vlak št. 2031 iz Varaždina, Čakovca itd., ki pride v Zagreb ob 6.26, največ 24 minut zamude. Ako bo več zamude, se peljejo udeleženci iz teh krajev s posebnim vlakom Zagreb-Osijek.

Isti vlak odhaja iz Zagreba ob 6.40, Sisak prihod 8.—, odhod 8.20 (društvo Sisak vstopi v ta vlak), Caprag prihod 8.30, odhod 8.37, (vstopi društvo Petrinja), v drugih postajah ta vlak ne sprejema sokolskih društev ter vozi do Slov. Broda, kjer je prihod 13.21, odhod 13.48. Tu vstopijo župe Tuzla, Sarajevo, Mostar, ki odhajajo z vlakom št. 10014, ki odhaja iz Sarajeva ob 12.10. V Osijek dohod ca. 18.—.

II. Posebni vlak iz Zagreba. Župc: Zagreb, Rijeka, Bjelovar. Odhod iz Zagreba 26. junija 1921 ob 8.20, Dugoselo ob 9.—, Križevci dohod 10.—, odhod 10.30, prihod v Osijek ob 20.—. S tem vlakom imajo zvezo vlaki: iz Rijeke, vlak šte. 313 ob 22.—, iz Karlovca vlak št. 313 ob 4.56, iz Novega mesta vlak št. 1011 ob 1.31. V Križevcih ima zvezo vlak iz Koprivnice št. 414 ob 4.06. Vsa društva na progi Križevci-Bjelovar-Našice-Osijek vstopijo v ta vlak ter se opozarjajo, da vozi ta posebni vlak ca. pol ure za direktnim jutranjim vlakom za Osijek. Po tem se naj tudi ravnanjo.

III. Župa Split. Župa Split pride v Bakar 24. junija 1921 ob 7. zjutraj, odhod iz Bakra v Zagreb ob 12.30, dohod v Zagreb ob 22.55, zveza takoj naprej z vlakom

števil. 13 do Vinkovcev, prihod v Osijek 25. junija 1921. Civilno občinstvo se naj opozori, da se naj po možnosti vozi z rednimi vlaki, za katere velja tudi polovična vožnja od 23. junija do 3. julija.

Povratak. Iz Osijeka se vračamo v Zagreb dne 29. junija, odhod iz Osijeka ob 20.30, prihod v Zagreb ob 7.40; v Ljubljano odhod iz Osijeka ob 21.—, prihod v Ljubljano ob 11.— dne 30. junija.

Sokolske legitimacije in znake so predjele že vse župe, da jih porazdele med svoja društva, ta pa med članstvo. Predpisi o znakih so jako strogi, članstvo se mora točno ravnati po njih. Prihodnje leto pride na vrsto naraščaj. Starešinstvo Jugoslov. Sokolskega Saveza je sklenilo, da izda posebne znake in legitimacije za ves jugoslovenski sokolski naraščaj. Osnutki za znak so že predloženi.

L. jugosl. vsesokolski zlet se vrši prihodnje leto v Ljubljani. Istočasno bo zborovala v Ljubljani mednarodna zveza evropskih telovadnih društev in se bodo vršile mednarodne tekme, ki so bile zavoljo maloštevilnih prijav letos odpovedane v Anversu. S to prireditvijo bo dosegla Ljubljana najvišjo čast, ki jo ji morejo dati evropske telovadne organizacije, obenem pa bo tudi čast za nas jugoslovenske Sokole. Savezno starešinstvo se že pripravljaja na to velikansko slavlje, osnovani so že potrebni odseki, ki bodo prevzeli pripravljajala dela. Glavno delo pa se mora izvršiti v telovadnicah, da bomo dostojno pripravljajeni na naš največji praznik in da ne bomo med zadnjimi. Zato takoj po osiješkem zletu na delo. Tudi naraščaj mora prihodnje leto v polnem številu nastopiti na vsesokolskem zletišču.

1. majnik sokolskega naraščaja. Z Breznice nam poročajo: Dne 1. maja t. l. je napravil sokolski naraščaj iz Javornika, Jesenic, Mojstrane in Radovljice izlet na Breznico, da primerno proslavi 1. maj kot dan pomladnega prebujanja. Ta dan je bil namenjen ne le proslavi 1. maja, temveč obenem se je obhajala stoletnica smrti velikega Napoleona, kot prvega ustanovitelja Ilirije in se je mladina poklonila spominu našega nesmrtnega Franceta Prešerna. — Točno ob 11. uri dopoldne se je zbrala pred Prešernovo rojstno hišo v Vrbi št. 1. pri »Ribčevih«, nebrojna množica nas

roda, prihitel je Sokolski naraščaj v skupnem številu 315, in sicer iz Radovljice je prikorakal naraščaj peš, a iz ostalih krajev so se pripeljali na 21tih okrasnih vozovih. Brat L. Pibrovč, učitelj z Jesenic, je pripeljal svoj izborni izvežbani tamburaški zbor, sestojč iz šolske mladine, ki so izvajali razne narodne pesmi naravnost dovršno, slavnostni govor je imel raz vrh stopnic Prešernove rojstne hiše brat Iv. Šega, ki se je v začetku spominjal Napoleonove in Vodnikove Ilirije, očrtal je življenje in delovanje našega prvega pesnika dr. Fr. Prešerna, se v navdušenih besedah spomnil ustvaritelja naše Ilirije-Jugoslavije, našega vladarja Petra ter njegovega junaškega sina Aleksandra. Sklepno je izpodbujal navzoče naraščajnike, da naj se vedno spominjajo naših neodrešenih bratov, ki ječe pod kruto pestjo laških in nemških fašistov. Govor je žel burno pohvalo. Na to je nekaj šolskih deklic z Jesenic deklamovalo več najlepših Prešernovih pesmi. Proslavo je zaključila navdušeno peta »Bože pravde«. — Popoldan se je vršila na vrtu pri Kuntu v revnici dobro uspela telovadba jeseniškega in javorniškega sokolskega naraščaja, ki je žela zasluženo pohvalo. — Le žal, da je slabo vreme nagajalo skoro ves čas izleta. Upamo, da je naša mladina ponesla najlepše spomine domov.

Sokolsko društvo v Ljubljani je pridelilo dne 29. maja 1921. javno telovadbo na prostoru SK. Ilirije. Pri nastopu je sodelovalo vse članstvo in ves naraščaj. Nastop je bil skrbno pripravljajen, spored izbran, vsa izvajanja so bila prav dobra. nastopi k posameznim vajam so se izvršili točno brez odmorov, tako da ni bilo telovadišče niti za trenutek prazno. — Moška deca je pokazala namesto predpisanih vaj z lesenimi palicami nalašč za ta nastop navežbane tri proste vaje, ki so bile primerne za deco. Izvedba je bila dokaj dobra in točna, kritje in skladnost pa zadovoljivi. Vaje s cvetnimi loki ženske dece, predpisane za letošnje leto, so bile mestoma nekoliko pomanjkljive, v splošnem pa so ugajale, mogoče so prišle nekoliko prepozno v telovadnico, da bi se mogle že zdaj popolnoma gladko izvajati. Cvetni loki niso prišli do prave veljave, ker so se preslabo videli. Okrašeni z rdečimi

cvetovi, so se premalo odbijali od okolice, bržkone bi bili beli cvetovi napravili boljši utis. — Moški in ženski naraščaj zaslužita posebno pohvalo. Za letos in za prihodnje leto predpisane proste vaje obeh oddelkov so bile izvedene brez bistvenih napak. Moški naraščaj, ki je že enkrat nastopil s temi vajami v telovadnici in smo ga že pri tej priliki pohvalno omenili, je tudi tokrat rešil svojo zadačo vrlo dobro. — Vaje za ženski naraščaj so težke, toda šle so izborno. Pravilni gibi, lepa skladnost, dobro kritje, elegantni poskoki, skratka, celoten utis je bil krasen. Rajalni nastop k prostim vajam, ki ga je napravil ženski naraščaj v obliki zvezde, je bil lepo in točno izdelan. Šopek, ki ga je dobila sestra prednjakinja, je bil sicer nepotreben, toda zaslužen. Ostali del sporeda so izpolnile proste vaje članov in članic ter orodna telovadba članov. Tudi te točke zaslužijo pohvalo, zakaj bilo je užitek gledati oboje proste vaje, zlasti pa še težje vaje članio. Spored je zaključila simbolična in ritmična telovadna skladba »Po jezeru«, ki jo je na znano Vilharjevo pesem sestavil savezni načelnik, br. dr. V. Murnik. Sestava je lepa in težka ter zahteva izvežbanih telovadk. Gibi odgovarjajo besedilu in ritmiki, sestava se mojestersko pridružuje prejšnjim simboličnim in ritmičnim kompozicijam »Napreju« in drugim, ki jih je sestavil br. Murnik. Javen nastop ljubljanskega sokolskega društva je pokazal, da goji društvo smotreno in pridno telovadbo in da je vodstvo društva v dobrih in večjih rokah.

Godba k prostim vajam za naraščaj. V pisarni Jugoslovenskega Sokolskega Saveza v Ljubljani (Narodni dom) se dobi klavirska partitura za proste vaje ženskega naraščaja za leto 1921. (besedilo glej Sokolič letnik 1921. št. 1. in 4—5.) za ceno 16 K in klavirska partitura za vaje s palicami za leto 1921. (besedilo glej Sokolič, letnik 1920. št. 9.—10. in letnik

1921. št. 2.) tudi za 16 K. Pisarna preiskrbi tudi prepis not za orkester (posamezne glasove) proti odškodnini 100 K za proste vaje ali za vaje s palicami. Obe godbi sta prav lepi in odgovorjate popolnoma vajam. Vsako društvo naj si nabavi to glasbo.

Ĺz upravnistva. Ob koncu prejšnjega polletja pozivljamo vse naše naročnike, da poravnajo svoje zastanke pri naročnini. Mnogo je naročnikov, ki še niso izpolnili svoje dolžnosti za prvo polovico tekočega leta, list pa sprejemajo kot plačujoči naročniki. Naročnina za naš list je za današnje razmere jako nizka in se lahko plača polletno, zato posimo, da vsak poravnana naročnino vsaj za prvo polovico leta. — Prva in druga številka letošnjega Sokoliča sta nam popolnoma pošli, zato prosimo vse one, ki so jih dobili, pa ne mislijo poravnati naročnine, da jih nam vinesejo z ostalimi že prejetimi številkami, da bomo mogli zadovoljiti nove naročnike, ki se še vedno oglašajo.

Efektna loterija v korist zgradbe »Sokolskega doma« v Novem mestu. Ministrstvo poljeprivrede i voda je dovolilo efektno loterijo v korist zgradbe »Sokolskega doma« v Novem mestu pod pokroviteljstvom »Mestne hranilnice«. Loterija obsega 200.000 srečk po 1 dinar z 1297 dobitki v skupni vrednosti 212.500 kron. glavni dobitek znaša v gotovini 60.000 K. Zrebanje se vrši 2. julija t. l. ob 18. uri pod državnim nadzorstvom v dvorani mestnega magistrata novomeškega. Pozivljamo vse Sokole in prijatelje Sokolstva, da pridno segajo po teh srečkah, ki jih odaja vsako sokolsko društvo, vsaka narodna trgovina, razni denarni zavodi in ki se dobivajo na zahtevo direktno pri Mestni hranilnici v Novem mestu. S pridnim razpečavanjem srečk nam pomagajte, da bo bodoča zgradba v korist in ponos vsega Jugoslovenskega Sokolstva. Zdravo! Upravni svet efektne loterije.

